SVERIGES KVINNOLOBBY

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

REMISSVAR
SOU 2012:45

Betänkandet Kvinnor och barn i rättens gränsland

Sveriges Kvinnolobby avlämnar härmed vårt remissyttrande om kvinnor som utsätts för våld efter att ha beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning.

Utredningens uppdrag och uppläggning

Sveriges Kvinnolobby stödjer utredningens utgångspunkt att det är mäns våld och kränkningar mot kvinnor med tidsbegränsat uppehållstillstånd som är det egentliga problemet. Sveriges Kvinnolobby anser därför att denna utgångspunkt även ska spegla förslagen och lösningarna för en förändring. En förändring för jämställdhet och kvinnors mänskliga rättigheter, för att kvinnor ska kunna leva ett självständigt liv. Sveriges Kvinnolobby föreslår i enlighet med denna ståndpunkt att utredningens förslag om utökad kontroll av anknytningspersonen skall avse alla anknytningspersoner vid prövning av uppehållstillstånd i Sverige.

Sveriges Kvinnolobby delar utredningens konstaterande att även utlänningslagen i likhet med andra delar av det svenska rättssystemet bör uppbäras av samma principiella syn på mäns våld mot kvinnor i nära relationer, som ett jämställdhetsproblem.

Utredningen har inte i uppdrag att föreslå en ändring av regelverket (tvåårsregeln) men konstaterar att tvåårsregeln försätter dessa kvinnor i underläge gentemot anknytningsmännen. Sveriges Kvinnolobby instämmer i detta utredningens konstaterande, men anser att det blir problematiskt då starka jämställdhetsskäl talar för att avskaffa tvåårsregeln. Det är orimligt med en lagstiftning, vars konsekvenser blir att kvinnan stannar i ett våldsförhållande. Detta i ett samhälle som samtidigt har till uppgift att skydda och stödja kvinnor och barn i våldsutsatta situationer . Jämställdhetspolitiska ambitioner måste ha en förankring i landets lagstiftning. Sveriges Kvinnolobby vill förorda en fortsatt utredning av tvåårsregeln.

Sveriges Kvinnolobby välkomnar den kartläggning som utredningen genomfört, vilken visar på den befarade omfattningen och det förmodade mörkertalet.

Utredningens överväganden och förslag

Utökad kontroll för att identifiera oseriösa anknytningspersoner
Sveriges Kvinnolobby stödjer förslaget om att riskbedömningen om våld eller kränkning även ska omfatta gifta utlänningar. Sveriges Kvinnolobby delar utredningens ståndpunkt om anknytningsinvandrares dubbla utsatthet i att vara invandrare, oftast kvinna samt våldsutsatt med allt vad det innebär. Sveriges Kvinnolobby anser att de nödvändiga lagstiftnings-, samhälleliga och/eller institutionella förändringarna ska genomföras utifrån de jämställdhetsproblem som den dubbla utsattheten åskådliggör.

Sveriges Kvinnolobby ställer sig dock skeptisk till att utdrag ur kriminalregister, polisregister samt folkbokföringen endast ska begäras ut när myndigheten har anledning att anta att det finns risk för våld eller kränkning. Sveriges Kvinnolobby anser att de ökade kontrollåtgärderna gentemot anknytningspersonerna ska innebära en kontroll av samtliga anknytningspersoner.

Om syftet är att utdragen ska ske i majoriteten av fallen samt att kostnadsökningen för verket uppskattas vara lågt finns ingen anledning att inte tillämpa kontrollen på alla provningar. Vi anser att det föreslagna alternativet kan leda till godtyckliga bedömningar som kan skada rättssäkerheten och försvåra handläggarens arbetssituation. En praxis som inbegriper kontroll av alla gynnar säkerheten att nå målgruppen, d.v.s. de oseriösa anknytningspersonerna.

Tydligare och enklare skyddsregel utan inslag av föreliggande kriterier
Sveriges Kvinnolobby instämmer i förslaget om att öka skyddsregeln för utsatta kvinnor och barn och delar förslaget om en skyddsregel utan inskränkande kriterier.

Offentligt biträde
Sveriges Kvinnolobby välkomnar förslaget om att en kvinna som omfattas av tvåårsregeln som uppger våld/allvarliga kränkningar mot sig eller/och sitt barn har rätt till ett offentligt biträde.

Uppskjutna invandringsprövningen
Sveriges Kvinnolobby stödjer förslaget om att de svenska utlandsmyndigheterna ska ge alla sökande information där ordningen med den uppskjutna invandringsprövningen och dess konsekvenser beskrivs på ett utförligt sätt.

Rätten till samhällsinformation
Kommunernas uppsökande verksamhet för att ge samhällsinformation måste ges hög prioritet. Sveriges Kvinnolobby vill understyrka behovet av nya och förstärkta informationskanaler bl.a. med hänsyn till det signifikanta för målgruppen som också utredningen tar upp.

Sveriges Kvinnolobby vill understryka kommunernas ansvar för att tillgodose dessa kvinnors rätt till möjligheter att komma in i på arbetsmarknaden, få klara sin egen försörjning samt få förutsättningar att förstå och klara språket; förutsättningar för att komma in i samhället.

I vårt remissvar **SOU 2012:69** om nyanlända kvinnors arbetsmarknadsetablering framhölls såväl Socialtjänstens som Arbetsförmedlingens handläggares ansvar i att hålla kontakt med hemmavarande kvinnor. Sveriges Kvinnolobby stödjer följaktligen denna utrednings analys om att anknytning invandrade kvinnor initialt måste ges möjlighet till att leva ett självständigt liv, vilket inte sker idag. Detta är ett jämställdhetsproblem och ett samhällsansvar.

Sveriges Kvinnolobby stödjer utredningens slutsatser om behovet av fler utredningar och forskning på området samt ytterligare resurser, handlingsstrategier och samverkansformer för samtliga verksamheter som kommer i kontakt med utsatta kvinnor och barn

Samordning
Sveriges Kvinnolobby stödjer förslaget om att länsstyrelserna ska samordna sina insatser för att hjälpa och stödja kvinnor och barn som kommer till Sverige. Sveriges Kvinnolobby föreslår att det ska finnas ett konkret uppföljningssystem som ska ligga inom ramarna för det nationella uppdrag som en länsstyrelse tilldelas som syftar till att granska och säkerställa den informationsspridning som åläggs de svenska utlandsmyndigheterna.

Stockholm den 8 november 2013

Gertrud Åström, ordförande

Inger Malm, vice ordförande

Sveriges Kvinnolobby
Norrtullsgatan 45
113 45 Stockholm
08-33 52 47/ 070-23 96 008
info@sverigeskvinnolobby.se
www.sverigeskvinnolobby.se